

TÁC ĐỘNG CỦA ĐẠI DỊCH COVID-19 ĐẾN KẾT QUẢ KINH DOANH CỦA CÁC DOANH NGHIỆP LOGISTICS HOẠT ĐỘNG TRONG LĨNH VỰC VẬN TẢI, KHO BÃI TỈNH ĐẮK LẮK

Trương Văn Thảo¹, Ao Xuân Hòa¹, Nguyễn Đức Quyền¹

Ngày nhận bài: 02/12/2021; Ngày phản biện thông qua: 21/12/2021; Ngày duyệt đăng: 15/01/2022

TÓM TẮT

Đại dịch COVID-19 đã tác động đến nhiều mặt kinh tế xã hội ở hầu hết các quốc gia trên thế giới trong đó có ảnh hưởng nặng nề đến các doanh nghiệp logistics hoạt động trong lĩnh vực vận tải, kho bãi. Nghiên cứu này nhằm đánh giá tác động của đại dịch COVID-19 đến các doanh nghiệp logistics hoạt động trong lĩnh vực vận tải, kho bãi trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk. Sử dụng mô hình hồi quy để xác định các yếu tố tác động đến doanh thu của các doanh nghiệp logistics trong bối cảnh bị ảnh hưởng dịch COVID-19. Kết quả nghiên cứu cho thấy, số lượng doanh nghiệp giảm mạnh, doanh thu của phần lớn các doanh nghiệp cũng bị giảm, đồng thời xác định được 6 yếu tố tác động đến kết quả kinh doanh của các doanh nghiệp bao gồm yếu tố COVID-19.

Từ khóa: COVID-19; Doanh thu; Đắk Lắk; Logistics.

1. MỞ ĐẦU

Hoạt động logistics rất quan trọng đối với sự phát triển của các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh nói chung đặc biệt các doanh nghiệp sử dụng dịch vụ kho bãi, vận tải và giao nhận hàng hóa (Đỗ Ngọc Mỹ và cộng sự, 2019; Đặng Thị Thanh Loan, 2019; Neu-Jica, 2020; Market Research Future, 2021; Yanling Xu, 2021). Vì vậy, hoạt động này ảnh hưởng rất lớn đến giá thành sản phẩm cũng như chất lượng hàng hoá của doanh nghiệp. Doanh thu thị trường dịch vụ logistics (3PL, 4PL) toàn cầu đạt trên một nghìn tỷ USD trong năm 2019 (tăng so với mức 900 tỷ USD năm 2018) và dự kiến sẽ tăng trưởng với tốc độ 6,9%/năm trong giai đoạn dự báo 2019 – 2027, đạt trên 02 nghìn tỷ USD vào năm 2027. Dịch vụ 3PL và 4PL là đầu kéo của thị trường logistics toàn cầu, trong đó, các dịch vụ chiếm tỷ trọng lớn gồm giao nhận hàng hóa, quản lý vận chuyển hàng hóa, tư vấn, tối ưu hóa tuyến đường, quản lý dự án, quản lý kho và lưu trữ và tư vấn chuỗi cung ứng (Market Research Future, 2021). Ngoài ra, những hoạt động liên quan đến việc áp dụng các dịch vụ logistics công nghệ cao như theo dõi và giám sát, phân tích, dự báo và lập kế hoạch theo thời gian dự kiến sẽ mang lại nhiều cơ hội sinh lời cho thị trường dịch vụ logistics. Ấn Độ và Đông Nam Á được dự kiến sẽ thúc đẩy thị trường dịch vụ logistics toàn cầu trong những năm tới (Bộ Công thương, 2019).

Logistics ở Việt Nam mặc dù đang trong giai đoạn đầu của sự phát triển nhưng đã có những đóng góp nhất định trong phát triển kinh tế - xã hội. Hiện nay, quy mô vốn khi đăng ký của các doanh nghiệp ngành logistics còn rất hạn chế, tới

90% số doanh nghiệp có vốn dưới 10 tỷ đồng. Tốc độ phát triển của ngành logistics ở trong nước những năm gần đây đạt khoảng 14% - 16%, với quy mô khoảng 40 - 42 tỷ USD/năm. Nhiều doanh nghiệp cung cấp dịch vụ logistics xuyên quốc gia cũng đang hoạt động tại Việt Nam như DHL, FedEx, Maersk Logistics, APL Logistics, CJ Logistics, KMTC Logistics (Bộ Công thương, 2019). Đặc biệt, đã có sự bùng nổ về thương mại điện tử và e-Logistics (Hiệp hội Doanh nghiệp dịch vụ Logistics Việt Nam, 2020; Đỗ Ngọc Mỹ, và cộng sự, 2019; Đặng Thị Thanh Loan, 2019). Trong các vùng kinh tế của Việt Nam, Tây Nguyên nói chung và Đắk Lắk nói riêng có nhiều nguồn lực về tự nhiên, nông lâm sản để phát triển. Nhu cầu về phân phối và lưu thông hàng hóa nhanh, an toàn và hiệu quả góp phần thúc đẩy phát triển. Cũng như cả nước, logistics là một ngành non trẻ ở Đắk Lắk, tuy nhiên, đây là ngành mang lại nguồn lợi lớn được xem là tiềm năng cho sự phát triển, đóng vai trò là trung tâm thương mại và logistics của cả vùng. Năm 2020, Đắk Lắk có 5.468 doanh nghiệp, trong đó có 178 doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ vận tải, kho bãi, doanh thu đạt 2.892,4 tỷ đồng, đóng góp nguồn thu ngân sách lớn cho địa phương (Cục thống kê tỉnh Đắk Lắk, 2020).

Từ đầu năm 2020 đến nay, đại dịch COVID-19 ảnh hưởng trực tiếp đến thương mại và dịch vụ toàn cầu. Sự bùng phát của COVID-19 đã mang đến những thách thức chưa từng có, tác động đáng kể đến sự phát triển kinh tế của Việt Nam trong năm 2020 (PWC, 2020; WB, 2020a; Neu-Jica, 2020). Năm 2020, đại dịch COVID-19 đã khiến hoạt động vận tải bị ảnh hưởng đến kết quả hoạt

¹Khoa Kinh tế, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Trương Văn Thảo, ĐT: 0915999568, Email: tvthao@ttn.edu.vn.